

NAŠ DOM

List slovenske družine

Izhaja prvega vsakega meseca.

Velja na leto 20 din; posamezna številka 2 din.

Čekovnega računa številka 13.577 (»Naš dom«, Upravništvo Maribor).

Naslov: Uredništvo »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5.

Uprava »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5.

Urednikova pošta

Šmartno v Rožni dolini. Z Vami bi se rad kdaj pomenil. Ali pridete kdaj v Maribor? — Prevaljčan. Menim, da bo prihodnjič nekaj za Vas. — Kaj pravim: Ta čas pa mi opišite kaj domačega, n. pr. kako opravljate pšenično žetev, kake navade imate o Sinsvetih, kaj pri vas ve kdo povedati o rajnih, če se je komu kak rajni oglasil ali se je smrt naznanila! — Temu in onemu: Naročite si »Naš dom« pa malo bolj ga razširite v svojem kraju! Mi bi imeli radi v vsakem kraju dopisnika in bi tudi radi objavljali črtice iz vsakega kraja; toda v kraju mora biti tudi dovolj bralcev »Našega doma«. Prijatelji, ki ste za pero že prijeli, bralcev naberite v svojem kraju!

Novе knjige

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je na novo izdala tele knjige: Dickens, David Copperfield II. del (kart. 68 din, vez. 80 din); Kästner, Emil in detek-tivi (vez. 36 din); Weiser, Najmlajši poročevalec (vez. 45 din). — O tej ali oni vam bomo še več kaj povedali.

Iz jutra dan
(Castor & Polux)

RIESPLPGMESRU
OHCEONOAEBTJS
MAINSEGVJOOAI

Kvadrat
(L. Sotošek)

Pri	od	ke	sr
pri	ro	od	ce
O	bra	ti	raj
ske	sol	tov	ze

Sestavi posamezne zloge tako, da dobiš tri vrstice znane S. Gregorčičeve pesmi.

Posetnica
(Weber, Maribor)

Rudi Kešegan
Modana.

Kaj je ta gospod po poklicu?

Ura
(T. Kos, Vojnik)

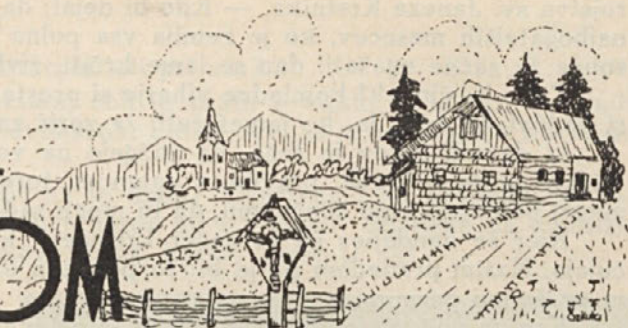

Za slovarje
(France iz Središča)

Kipar, krema, kolek, kosec, ključ, klada, koral, kotel, krona, konec, krzno, kopel, kreda, kalin, kljun, kramp, kanal, knuta, kazen.

(Nadaljevanje na 3. strani ovitka)

NAŠ DOM

Junij 1937

Torek	1	Pamfilij
Sreda	2	Erazem
Četrtek	3	Klotilda
Petek	4	Srce Jezusovo
Sobota	5	Bonifacij
Nedelja	6	Srce Jezusovo
Pondeljek	7	Robert
Torek	8	Medard
Sreda	9	Primož
Četrtek	10	Marjeta
Petek	11	Barnaba
Sobota	12	Janez Fak.
Nedelja	13	Anton Pad.
Pondeljek	14	Bazilij
Torek	15	Vid
Sreda	16	Gvidon
Četrtek	17	Adolf
Petek	18	Mark
Sobota	19	Gervazij
Nedelja	20	Silverij
Pondeljek	21	Alojzij
Torek	22	Ahacij
Sreda	23	Agripina
Četrtek	24	Rojstvo Jan. Krst.
Petek	25	Viljem
Sobota	26	Janez in Pavel
Nedelja	27	Hema, Ladislav
Pondeljek	28	Irenej
Torek	29	Peter in Pavel
Sreda	30	Spomin sv. Pavla

Rožnik pravimo temu mesecu po slovensko. Sonce leze v najvišji dan, že zorijo češnje, jagode rdijo, v zgodnjih jutrih odmevajo klepe pridnih koscev, v širokih redih padajo košati šopi trave, po senu diši, čez moste pa ropočejo težki vozovi sena in polnijo gumna.

4 Rdeče so rože junijeveke za spomin na ljubezen Srca Jezusovega. Ljub je ta praznik našemu ljudstvu in verne družine ga zelo častijo.

13 Sveti Anton Padovanski je patron ženinov in nevest ter zavetnik tistim, ki so kaj izgubili. — Potem praznujemo god sv. Vida, ki je eden izmed 14 velikih pomočnikov v sili in stiski, prav posebno zoper hudo bolezen padavice (»fras«), ter varuh kovačev in rudarjev.

21 Sveti Alojzij je patron mladine. Za vzornika čistosti in nedolžnosti ji je postavljen. Naši starši kaj radi dajejo svojim otrokom to krstno ime, pač menda tudi z željo, da bi ga njihovi Lojzeji in njihove Lojzke bili vredni.

Ta dan doseže sonce svoj višek in napravi svojo najdaljšo pot v vsem letu. Tako so izračunali zvezdoslovci.

24 Toda ljudstvo pravi, da se »o Kresu dan obesi«. To je na praznik

rojstva sv. Janeza Krstnika. — Kdo bi dejal: da tedaj, ko stopimo na prag najbogatejših mesecev, ko je zemlja vsa polna življenjske moči, da tedaj sonce že začne ugašati, dan se jame krčiti, življenje zoreti in — umirati!

Tako je, človek! Pomladne viharje si prestal, v najvišji dan svoje moči si pognal, ali veš, da, ko jameš žeti, že zoriš za — smrt?

Iz davnih časov je šega, da zažgejo na večer pred tem dnevem kres. Vžgati pa ga je treba, pravijo, s kamnom, torej ukresati. Novi ogenj pomaga pojemajočemu sončnemu, da bi mogli sadovi zemlje dozoreti!

Kjer še dandanes na ta večer kresujejo, kaj radi razposajeno ponočujejo. Našim pradedom pa je bil to pobožen obred, posvečen z molitvijo in prošnjimi pesmimi.

Kresna noč, čudovita noč! Tak je še ostanek vere iz poganskih časov.

Pravijo, da se to noč dvignejo zakladi v zemlji in »vzcvetijo«; kdor zna, jih najde; kdor si upa, jih dobi.

Pravijo, kdor se to noč na križpot usede in svojo dušo zlodeju zareče, temu se o polnoči prikaže hudobec in mu prinese denarja, kolikor ga želi.

Na Vuzenici grabijo seno

Kajti kresna noč je noč duhov in strahov, noč zarokov in »coprnij«.

Dekleta so včasih ta večer letala v gozd med praproti; več ko si je katera nabrala v čevlje praprotnega semena, bolj si je utrdila ženinovo zvestobo.

Praprotno seme te noči, so menili, ima še druge čudežne moči: kdor ga ima, se lahko nevidnega naredi, tudi govorico

živati razume in denarja mu ne zmanjka, če dene to seme v denarnico.

Tudi prihodnost, so verovali, se človeku to noč odkrije. Dekle lahko v vodi ugleda moža, ki ga bo dobila. Družina lahko izve, kdo bo prvi umrl: za vsakega utrčajo kresnico in ves šop vtaknejo zvečer v podboje ali za okno ali pod streho; čigar kresnica je zjutraj najbolj uvela, ta bo prvi umrl.

Kresnice pa so včasih ta večer tudi zategadelj radi natrgali, da so jih hranili pod streho, češ, da varujejo urokov in hude ure.

Tudi bežeg, so verovali, ima ta večer čudno moč. Ko je zvonilo večno luč, so ga šla dekleta trest in so pri tem govorila:

Bez, beza,
daj moža,
n'kar en'ga starega,
n'kar en'ga mladega,
koj en'ga srednjega!

28

Vidov dan! Veseli dan naših šolarjev! Študentje pridejo iz mest. Slecite »gosposočino«, študentje, če ste se je kaj našli v mestih! Pa naužijte se lepote domačih praznikov, pa tudi domačih delavnikov!

Nekaj o starinah

Kako je bilo pred dvajsetimi leti pri nas?

No, o tem ste že marsikaj čuli in brali: o vojski, o lakoti, o vojnih dobičkarjih, o narodnem navdušenju Slovencev, ki se je pognalo ko vihar iz trpljenja in ponižanja.

Ali imate kaj spominov na to dobo? Društvenih ali občinskih zapisnikov? Fotografij z narodnih taborov ali z vojske? Spomine na ujetnike med nami? Spomine vojakov: pisma, karte? Hranite jih! —

Ali pa kaj veste, kako je bilo pred sto leti pri nas? Ko je bila še tlaka in so možje vedeli povedati o Napoleonovi vojski.

In pred dve sto, tri sto leti? Kdaj se je vaš rod priselil na to vašo domačijo? Ali veste kaj iz zgodovine svojega rodu in svoje domačije?

In pred štiri sto leti? Ko so Turki divjali tod okrog?

Kako je bilo pred tisoč leti v našem kraju? Ali vam je učitelj že kaj pravil o tem?

Tedaj, ko sta Ciril in Metod hodila skozi našo Prlekijo.

In kako je bilo v Kristusovem času v naših krajih, tedaj, ko še ni bilo Slovencev tod? Ali vam je učitelj o tem že kaj povedal?

Nasipi v ceršaškem gozdu blizu št. Ilja nad Mariborom. To so bile utrdbe ljudi, ki so živeli tod pred Kristusovim rojstvom.

Žare, ki jih je našel profesor Baš v Koroščevi ulici v Mariboru. V teh so naši davni predniki, ki so živeli tu približno 1000 let pred Kristusom, zakopali pepel svojih rajnih; kajti svoje rajne so sežigali.

In kako je bilo v naših krajih še pred Kristusom?

Vidite, stara, stara je naša zemlja, in kar nam pripoveduje, je povest tisoč- in tisočletnega življenja! In rod za rodom preide, rja sne zaklade sveta, ki so si jih ljudje nabrali; duh pa je, ki živi na vekomaj.

*

Vsaka družina ima svojo zgodovino. Utrdili si boste ljubezen do domačije in zvestobo svojemu rodu, ako boste poznali njegovo preteklost.

Prebrisani kmetič

Miha s Homa je v grofovem ustrelil srnjaka. Njegov sosed je bil tako dober in ga je zatožil. Zakon pa je strog, to je vedel tudi Miha. Kar vroče mu je postalo, ko je dobil povabilo na sodišče.

»Prekleta skušnjava, da me je premotila!« se je jezil, ko je bilo že prepozno.

V mestu je vedel za slovitega advokata. K temu se je podal in mu potožil nesrečo. Advokat je pomežiknil z očmi, s kazalcem si je pogladil nos in menil:

»To je sitna stvar! Nekaj mesecev bo — ne pomaga nič.«

Ko je Miha le tako milo gledal, je advokat dejal:

»Za eno modo vem; ta vas bi gotovo rešila. Povem pa jo le, če mi obečate, da je nikomur ne izdate, in če plačate tisoč dinarjev.«

Tiho bi Miha že bil; toda tisoč dinarjev — nak, tega pa ne!

Že mu je advokat odpiral duri; tedaj se je Miha odločil:

»Naj bo! Toda le tedaj, če me sodišče oprostí.«

Zdaj mu je advokat razložil svojo misel. Svetoval mu je, naj pred sodiščem ne zine nobene druge, naj reče na vsako vprašanje le: Beee. Naj mu oberejo kar koli, odgovori naj vedno le: Beee. Če hoče, lahko reče tudi: Muuu. To je vseeno.

Miha se je široko nasmejal; advokatov nasvet se mu je zdel dober.

Ko je prišel Miha določenega dne z advokatom pred sodnika, se je natanko držal tako, kakor mu je bil advokat velel.

Sodnik je začel:

»Ali ste Ocvirk Miha s Homa?«

»Beee!«

»Kaj?! Kako pa odgovarjate?«

»Beee!«

»Ali ste v hlevu ali na sodišču?«

»Muuu!«

»Če ne boste spodobno odgovorili, vas dam zapreti, da boste črni, vi —«

»Beee!«

Pisarja sta se komaj držala, tako ju je silil smeh. Advokat pa je bil resen, medtem ko je sodnik ves divji od jeze nekaj zapisoval. Zopet je vprašal:

»Ali ste v grofovem ukradli srnjaka?«

»Beee!«

»Ali morete tajiti, da ga niste skrili v svoji kleti?«

»Beee! Beee!«

Tedaj pa je bilo sodniku dovolj. Skočil je pokonci in velel pisarju, naj gre po paznika, naj zapre predrzneža, da mu bodo pri kruhu in vodi ušle njegove muhe.

Zdaj se je oglasil advokat:

»V obrambo obtoženega Ocvirka moram povedati, da je popoln norec. Njegova žena mi je pravila, da že pol leta sem ni pri zdravi pameti. Obtoženi misli, da je ovca ali krava, in govori le s kravjimi ali ovčjimi glasovi. Ako je res ukradel srnjaka, je storil to v popolni duševni zmedí.«

Gospodje so se nekaj časa posvetovali. Iz kmetiča ni bilo mogoče kaj drugega spraviti kakor »beee« in »muuu«; še celo glavo je stisnil med ramena, kakor da bo koža trknil. Zato ga je sodnik spoznal za zmešanega in ga je oprostil.

Advokat in kmetič sta odšla. Ko sta za sodiščem zavila v stransko ulico, sta se pogledala in namuzala; rekel pa nobeden ni nič. Šele v advokatovi pisarni sta se jima zopet razvezala jezika. Advokat je prasnil v hrupen smeh in je dejal:

»Imenitno je šlo. Kajne, to je bil zlata vreden nasvet?«

Miha pa je zavil oči, stisnil glavo med ramena in zamekal:

»Beee!«

»No, zdaj pa je dosti norcev«, se je zasmel advokat, »zdaj spet lahko po pameti govorite.«

»Beee!«

»Ocvirk, dosti! Kar v glavi se mi že suče od tega mekanja. Povejte no, ali ste zadovoljni!«

»Muuu!«

»Salabolt, ne razjezite me! Po pameti povejte, ali imate denar pri sebi!«

»Beee!«

»Dosti mi je. Plačajte, kakor sva se pogodila, potem pa se mi izgubite!«

»Beee—beee—beee!«

Advokat je postal zelen od jeze in je srdito premeril nekaj kraty sobo gor in dol. Čez nekoliko časa se je ustavil in dejal navidez mirno:

»Ocvirk, danes ste res cel norec in ni kaj z vami. Pa pojdite! Saj drugič opraviva, ne mora ravno danes biti. Drugič, ko boste spet pri pameti.«

»Beee,« je zamekal kmetič in strumno odmahal.

Žena ga je v strahu pričakala.

»Beee,« se je zadril, ko je stopil na domači prag.

»Kako je bilo?« je planila žena vanj.

»Muuu,« je zatulil Miha in se zakrohotal.

»Ali si se napil? Kaj? Povej!«

Zdaj se Miha ni mogel več držati; do kraja se je nakrohotal, potem pa je svoji Lizi povedal vse, kako je bilo.

Ko o kmetiču več tednov že ni bilo ne duha ne sluha, mu je advokat pisal in ga opomnil češ, vsak delavec je vreden svojega plačila. Če mu ne pošlje denarja zlepa, ga bo moral zgrda.

Miha se je nasmej. Napisal je pod pismo z mastnimi črkami »beee« in vrnil pisanje.

mi do 20. junija t. l. ne pošljete denarja, bom vložil tožbo zoper Vas.

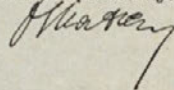
Čez teden dni je prišel hujši opomin: Ako ne plača v treh dneh, ga bo advokat tožil.

Miha je napisal pod opomin

trikrat mastno in veliko: Beee! in je vrnil pisanje advokatu. Ta je bil tak, da bi se bil od jeze najrajši snedel. Saj tožiti kmeta ni mogel, kajti sodba bi bila advokata huje zadela kakor kmeta.

Tako je kmetič nabrisal advokata.

Z odličnim spoštovanjem

Beeee

Kukavica zleže svoja jajca v tuja gnezda in tudi mladiče ji tujci odgojijo. Na sliki vidimo mladiča kukavice in njegovo mameho, samico vodnega vrabca. — Zakaj kukavica svoja jajca v tuja gnezda leže? O tem so mnogo že razmišljali naravoslovci, pa še niso našli pravega vzroka.

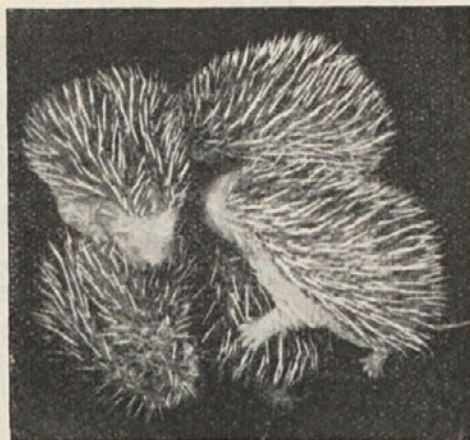
Tako je gnezdo kanje ali mišarja, visoko v gorah na najvišjih drevesih. Samica budno pazi na svoje mladiče in jih odgaja, dokler niso godni za samostojno življenje.

Mladiči

Spomladi se zvalijo in skotijo, poleti pa dorastejo. Teško je mnogokrat videti gnezda in v njih mladiče. Dobro jih čuvajo naše živali in gnezda jim postavijo na nevidnih in nedostopnih krajih, da je težko blizu priti. Seveda naši kmečki otroci največkrat vse to poznajo. Učite jih, naj pustijo gnezda in mladiče pri miru.

Najmanjši med malimi je palček, ki napravi gnezdo v visoki travi ali v skritem grmu. Zelo težko ga je najti in malokdo je njegovo gnezdo razdril, ker je tako malo. Naši kosci včasih najdejo na travniku pri košnji, ali pri sušenju trave takale mala gnezda in v njih drobna jajčeca. Navadno se na te »male stvari« ne ozirajo, pa bi le dobro bilo, če bi pazili tudi na nje.

Ježeva družina je precej številna in že mladi ježeki imajo ostro dlako. Samica skoti po več mladičev in jih kratko časa hrani, dokler si sami ne začno iskati hrane.

Kragulj napravi svoje gnezdo na nedostopnih mestih, v vejah visokih dreves. Daleč naokoli mora biti od gnezda prost razgled in ostro oko kraguljeve samice neprestano opazuje bližnjo in daljno okolico in od daleč že opazi vsakega nepoklicanega, ki se gnezdu bliža. Ljubosumno čuva samica svoje mladiče, dokler ne odrastejo, samec pa skrbi za hrano. Oba se naučita mladiče letati po zraku, navadita jih iskati si hrano in ko so godni, jih pustita. Mladiči odletijo z gnezda in se vanj nikdar več ne vrnejo. V sinjih višavah je njihov domek bil in v sinjih višavah živijo. Malokdaj pridejo v doline in nizke griče, a kadar pridejo, se spustijo iz velike višave na svoj plen.

Pelikani so že zelo redki in težko je najti in videti njihovo gnezdo in mladiče. So zelo plašljivi. Živijo ob velikih vodah, kjer imajo zadosti rib za krmo. Tudi pelikani imajo številne družine in cele dneve zbirajo male ribice za mladiče. Mnogokrat letijo v velikih jatah k daljnim rekam in jezerom po hrano. Spodnja polovica pelikanovega velikega kljuna je razširjena v nekaj žakeljček, v katerem hrano zberejo, prepojijo s svojimi slinami in šele potem krmijo mladiče. — Pelikani so v Evropi zelo, zelo redki in je morda edini kraj, kjer se še v večjih jatah držijo, ustje Donave pri izlivu v Črno morje.

Hrček je, pravijo, škodljiva žival, ker uničuje poljske sadeže, ali je tudi koristna. Samica skoti mladiče in jih doji le kratko časa. Hitro odrastejo in v enem letu so že popolnoma samostojni. Hrček živi po duplinah in luknjah v zemlji, kjer si napravi gnezdo iz slame in trave. Tam si tudi nabere vsako poletje hrano za zimo in v luknji prezimi. — Hrčka je zelo težko fotografirati in slikati in le gol slučaj je, da se dobijo mladiči na sliko. — Vse slike, razen one o kukavici je napravila družba raziskovalcev, ki raziskuje življenje živali. Slike, ki so objavljene, so najbrž sploh prve, ki so napravljene naravnost v naravi.

Mast iz Hudičevega grabna

Zagoneten izgin dijaka in žalostna razjasnitev

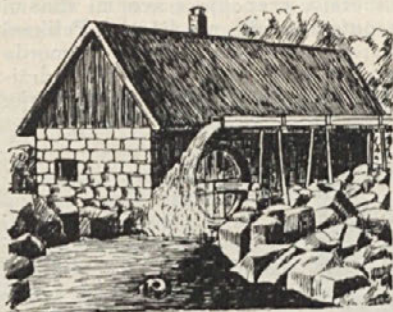
Četrtošolca Jožka Završnika iz Pečovnika pod Celjem že ni bilo nekaj dni v šolo. Profesorji in sošolci smo bili prepričani, da ga priklepa na dom v jeseni običajni prehlad. Peti dan je javil Jožkov oče g. ravnatelju, da pogrešajo sina tudi doma. V soboto popoldne se je vrnil iz šole, južinal, zapustil dom in od tedaj ga ni videl nikdo več. Domači in sosedji so pretaknili vse za sinom edincem, orožniške patrulje so na delu, skozi pet dni so bila poizvedovanja brez najmanjšega uspeha.

Tako nekako se je glasilo osebno sporočilo do solz zaskrbljenega očeta, kateremu je bil marljivi sin ponos in up, da še bo iz njega nekaj več nego majhen kmet in mlinar v kameniti in hriboviti celjski okolici v smeri proti Laškemu.

Završnikovi šolski tovariši smo nekaj časa ugibali, kako in kaj bi se naj bilo zgodilo s priljubljenim sošolcem, kam bi se bil vdrl v zemljo, ker kopati in utopiti se ni mogel v Savinji radi prehladne jeseni.

Čas je potisnil v ozadje vsa razna ugibanja in čez nekaj mesecev že ni nikdo več govoril, da Završnika res nikoli ne bo več nazaj med nas na šolsko klop.

Proti koncu marca 1903 je dobila zadeva grozno pojasnitev, ki je bila za mirno usmerjeni predvojni čas nekaj izrednega ter je pretresla nas tovariše in najbrž vso okolico z mestom vred.

Južno vreme je v nekaj dneh razkuhalo debeli sneg po hribovju nad Pečovnikom. Hudourniki so se napolnili, razbesneli in prodrli po grabah v dolinice proti Savinji. Iz še danes takozvanega Hudičevega grabna je prikotatil od raztopljenega snega razljuteni potok človeško lobanjo po žlebu na kolo Završnikovega mlina. Vrteče se kolo je pognalo glavo dolj v tolmun pod mlinom, kjer je vrtuljila nekaj časa v vrtincu na sredini, nato jo je zaneslo na stran, kjer se je zataknila

za obrežno korenje in čakala, dokler je niso potegnili na suho.

Strašna najdba je pretresla vse Završnikove in jim pokazala pot, kje bi moral biti še preostanek v Hudičevem grabnu smrtno ponesrečenega Jožka. Kakor hitro se je potolažil hudournik, se je podalo več Pečovničanov na raziskovanje ob potoku navzgor proti izviru nekje na visokem hribu. Domneva jih ni varala.

Pod precej visokim in malodane neprestopnim slapom med hlodovjem ter kamenjem so zbrali z velikim trudom čisto razpadlo truplo mladeniča, ki ni bil nikdo drugi nego Završnikov četrtošolec Jožko.

Tedaj, ko se je zgodilo to, še ni bilo skoraj nobenega zanimanja med srednješolsko mladino ne za turistiko ter ne za jamarstvo in je moral biti Jožko v tem oziru izjema.

Znane so bile ljudske govorice, da je nad omenjenim slapom v Hudičevem grabnu bogznaj kako dolga, prostrana in bajno s kapniki okrašena podzemeljska jama. Gotovo je bilo znano pripovedovanje o podzemlju

nad visokim vodopadom mlademu Završniku. Radovednost ga je zvalila ne samo do neprestopnega padca vode, ampak še višje v skalnate stene, katere je skušal preplezati, da bi videl, če resnično priteka potok na mlin njegovega očeta iz kapniške jame. Pri mladeniško neprevdarnem poskusu tedaj še pač začetnega plezanja mu je spodrsnilo, omahnil je v prepad med kamenje ter napol trhlo hlodovje. Četudi bi se bil samo hujše poškodoval, mu ni priskočil nikdo na pomoč in mu je bil mrtvaški zvon bobnenje slapa — — —

Da bi se bil drznil mladi fant kar sam v Hudičev graben in še preko vodopada v samo peklensko jamo, do toliko vratolomnega poskusa se ni upal povzpeti niti v mislih l. 1903. nikdo.

Truplo smrtno ponesrečenega je čakalo na dnu slapa razpada in spomladnih vrtincev, ki so odtrgali preostanke glave in so jih ponesli valovi na očetov mlin kot klic, da si želi duša sina edinca, da zadobi tudi truplo počitek v blagoslovljeni zemlji.

Po vseh zgoraj navedenih ugotovitvah se je oglasil pri g. ravnatelju hudo udarjeni oče Završnik in prosil zavod, naj posodi po tolikem času zbranim kostem njegovega nezabnega sina zadnjo pot.

Ob koncu septembra smrtno ponesrečenega Jožka Završnika smo pokopali ob obilni udeležbi mladine ter odraslih iz mesta ter dežele nekako v začetku aprila.

O nenavadni in skoraj edinstveni nesreči za tedanjo dobo so ljudje dolgo govorili ter ugibali, kaj je zvalilo nadobudnega mladca v Hudičev graben po — smrt.

Odprema v Hudičev graben

Veliko več radovednosti nego v dušah starejših je vzdramila razjasnitev Joškove smrti v nas mlajših. Govorili in ugibali smo mnogo o samemu zlodeju zapisanem grabnu. Dražila nas je radovednost, da bi si ogledali na lastne oči vsaj kraj smrtne nesreče našega sošolca.

Če bi se zgodilo n. pr. danes kaj sličnega, kakor se je četrtošolcu Završniku, bi brzela mladina v celih procesijah, da preišče, kaj je prav za prav stalo življenje dijaka Jožka pred pogledom v podzemlje.

Mi smo pa izbrali tedaj posebno poizkusno ekspedicijo, ki naj bi pregledala oni nesrečni kraj in poročala ostalim, če bi bilo sploh mogoče z združenimi močmi preko slapa v kapniško jamo.

Na raziskovalni pohod smo se javili štirje prostovoljci, in sicer dva večja in krepkejša in dva mlajša, katera bi se lažje s pomočjo večjih tovarišev preplazila preko zaprek ter posvetila z očmi v popolno negotovost nad slapom.

Znali smo že, kod je treba v Hudičev graben, katerega se nas je lotila četvorica četrtošolcev, da mu snamemo krinko in ugotovimo, če izvira voda, katera goni mlinske kamne, iz kapniške jame.

Raziskovalnega pohoda smo se lotili brez posebnih priprav in opreme neko soboto popoldne, in sicer kak dober mesec po Joškovem pogrebu.

Pot smo pogodili brez posebnih povpraševanj. Pri Završnikovem mlinu je stal ono soboto popoldne sam gospodar in nas je vprašal, kam smo namenjeni in kaj bi radi videli. Nekaj časa nas je nad 40 let stari možakar ostro motril od pet do glave, nato se nam je prijazno nasmehnil in se nam je ponudil za vodnika do mesta, kjer je zadela smrtna nesreča

njegovega edinca in preko katerega živa človeška duša ne more brez izrednih priprav.

Hudičev graben pri Pečovniku je gorski potok, ki si je izdolbel zgorajno strugo pred vstopom v ravnico med skalovjem. Oba brega potoka sta bila tedaj obraščena z jelševjem, s srobotjem in polna večjega ter manjšega kamenja, katerega je navalilo vodovje ob nalivih in ob pihanju juga na spomlad s precej visokih hribov.

Teško smo si utirali pot ob bregih ter po strugi, skakaje z enega kamna na drugega, preden smo začuli bučanje in bobnenje slapa. Ko smo se prerili in priplazili do dna, nas je objela prav hladna sapa. Čudil sem se tedaj prvič v življenju prav mogočnemu ter globokemu padanju vode po oglajenih skalah. Slap je vsekane med dve navpični skali, ki izključujeta pri pogledu od spodaj navzgor vsak prestop ter preplezanje, ker sta brez razpok za korak in brez izbočev za prijem in povrh še polzki od vodnih kapljic. Na dnu je bilo križem-kraž trhlo hlodovje v vseh mogočih legah in pomešano s kamenjem vseh oblik ter velikosti. Vode je bilo precej v potoku. Bobnela je med skalovjem, da ni bilo mogoče razumeti človeškega glasu.

Kmet Završnik nam je dopovedoval s kazanjem, kje da so našli med kamenjem ter plohi preostanke njegovega sina. Občudovali smo nekaj časa čudovito gromečo godbo narave. Izhlapevanje padajoče vode nas je prepotene od težavne hoje toliko premrazilo, da smo se obrnili na povrat, ne da bi bili razgrnili kak načrt, kako ga bomo prihodnjic zmoogli in vtaknili svoje radovedne nosove v podzemeljsko jamo na vrhu.

Bili smo že tako daleč od slapa, da je bilo mogoče govoriti in se razumeti. Vsak od nas študentov je buknil na dan z resno trditvijo, da slap ne bi bil nepremagljiv ob prav nizkem stanju vode in v poletni suši. Treba bi bilo dolge lestve in po njej bi se potegnil človek z lahkoto na oni zagonetni vrh. Umni gospodar Završnik je

kaj pobil ta predlog, češ da bi bilo izključeno, prenesti dolgo lestvo po dolgem ter vijugastem jarku.

Po daljših preklarijah sem in tja smo se zedinili za naslednji načrt:

Na dnu slapa je več nego dovolj še prav trdnih smrekovih plohov. Od teh jih bo treba nekaj zbiti ali trdno povezati in jih prisloniti ob skalnato steno ob slapu, ki ni vedno poln vode. Dober plezač bi bil kmalu na cilju. Ta bi vzel s seboj vrv in jo omotal kje na vrhu krog kakega debla ter bi potegnil potem enega radovedneža za drugim, da bi se zbrala na vrhu večja družba ter se odpravila na odkritje kapnikov in še bogznaj kakih drugih jamskih čudes.

Završnik ni dodjal temu sklepu nobene pripombe. Začel je izpraševati nas štiri enega za drugim: Kaj da so njegovi starši, koliko bratov in sester še ima in koliko plačujejo njegovi roditelji v mestu za šolanje. Vidno zadovoljen je bil, ko je zaznal, da smo sami kmečki sinovi in da

si morajo naši domači odtrgovati od ust, da bomo enkrat boljše oskrbljeni nego so oni doma na grudi in pri težkem delu.

Mast Hudičevega grabna

Med takimi le razgovori smo bili kmalu pri Završnikovem mlinu. Raziskovalci smo se hoteli z zahvalo posloviti od vodnika, ki nas je še lepo povabil, naj stopimo za njim za plot, ki je bil potegnjen krog mlina na dve kolesi. Prepričani smo bili, da nam bo postregel dobrohotni mož z domačim kruhom in s hruškovo pijačo, saj nam je rekel, naj počakamo zunaj, in on je stopil v mlin.

Kmalu se je prikazal spodaj pri mlinskih kolesih drug možki. Pre-skočil je potok in začel rezati debele trte s starih mekev (posebna vrsta vrb z rumenim šibjem), ki so rastle na tamkajšnjem močvirnatem svetu.

Z več šibami ali trtami je planil nazaj preko vode ter zginil pri luknji za kolo v notranjost mlina. Še vedno bi bili vsi v goste povabljeni prisegli, zdaj in zdaj se bo prikazal mlinar Završnik s prigrizkom ter pijačo in nam bo še zaupal marsikaj zanimivega o Hudičevem grabnu in njegovi skrivnostni kapniški jami.

Res so se odprla vrata. Skozi odprtino sta se pognala proti nam kar dva! Nobeden ni imel v roki kruha in ne pijače, ampak vsak svoj iz svežih mek zvit korobač! Kakor bi trenil, je bil oni možakar, ki je poprej rezal mekove šibe, pri lestvi v plotu in jo je zaloputnil. Koj za tem sta dvignili dve krepki možki roki vsaka svoj vitki korobač in lop po nas kakor po ajdovem snopju. Prvi udarci so padali neusmiljeno po nas, ki smo od začudenja onemeli, in kar povprek in po dolgem po hrbtih, preko zadnjic in po bedrih.

Komaj in komaj smo si opomogli od bolečin toliko, da nam je nekaj pošepnilo: pobegnite preko nizkega plota, sicer bosta stepla blazneža še življenje iz mladih teles! Ucvrli smo jo kakor na povelje vsak proti drugemu koncu plota in se pognali proti plankam, da bi jih preskočili. Pa ni bilo kar tako. Kakor hitro sta napadalca opazila, da hočemo pobegniti, sta seve stopila za nami. Završnik je vpil iz polnega grla:

»Vas bom že pošteno namazal z mekovo mastjo iz Hudičevega grabna, da se ne boste za prihodnje niti zmisli upali nanj! Vaši dobri starši trpijo pomanjkanje, da plačujejo za Vami stan ter kruh, in Vi smrkavci boste prostovoljno tiščali v smrtno nevarnost! Vam ni dovolj svarilen vzgled žalostna smrt mojega sina, še več se Vas hoče ubiti v tem Hudičevem grabnu za prazen nič in nič!«

Tako približno se je glasila Završnikova pridiga, med katero sta nas mazala s pomagačem brez presledka z mastjo iz Hudičevega grabna. Zaman smo se trudili, da bi bili zmogli oni vražji plot v enem zaletu in z enim preskokom.

Ušla sta kolikor toliko hitro večja tovariša Karel in Tone. Mene in istotako kratkonosega Frančka je doletela še ta usoda, da sva prejela radi previsokih plank še posebno porcijo mekove masti iz Hudičevega grabna in to po zadnjicah, da sva začela tuliti iz obupa.

Sele jok ter stok sta omehčala naša valpta, da sta naju manjša in

šibkejša pometala preko plota s pretnjo, da smo okusili tokrat samo malo južino, katera je bila zabeljena z mastjo iz Hudičevega grabna. Ako nam je teknila prva, se še lahko oglasimo na večerjo ali kosilo, ker za take, ki silijo v smrtno nevarnost, sta edino zdravilo in uteha mekova mast iz Hudičevega grabna!

Dasi smo bili vsi debelo klobasasti od bogznaj kolikih hudih udarcev povsod, kjer je meso bolj na debelo na telesu, smo še vendarle tekli s poslednjimi močmi od Završnikovega mlina do prvih človeških naselij v Pečovniku. Zasedovalcev ni bilo za nami. V Pečovniku smo se prvič nekoliko oddahnili in si prebridko pogledali v zasolzene oči. Po rokah, hrbtu, zadnjici in nogah nas je sicer skele neznosno mekov namazek iz Hudičevega grabna, vendar je bil strah pred zasledovanjem močnejši nego bolečine. Niti v Pečovniku se nismo čutili varne. Odkrevsali smo molče ter v že na zunaj obupnem položaju proti domu v Celje, kjer je odšepuril vsak na svoj stan.

Še danes se spominjam prav živo, kako nisem zatisnil oči ono noč po tem prvem ter zadnjem obisku Hudičevega grabna, kajti kljub hladnim obkladkom so me neznansko pekle klobase po vsem telesu. Drugi dan je bila nedelja. Pri celi pridigi in sv. maši sem preklečal, sloneč v klopi, in to ne iz pobožnosti — zbiti revež pač nisem mogel sedeti.

Kakor meni, se je godilo tudi tovarišem. Čez nedeljo so klobase toliko uplahnile, da so zapustile kot viden spomin na mast iz Hudičevega grabna plavkastočrne maroge, katere so sicer še bolele, vendar pa niso tako peklensko več skelele in se je dalo za silo sedeti v klopi in kolikor toliko slediti pouku.

Šolska okrožnica

Vsak čitatelj tega bridkega doživljanja bi pričakoval, da je smatral Završnik zadevo za končano. Kaj še!

Stopil je nekaj dni za tem k ravnatelju. Razložil mu je natančno, kako temeljito je pregнал trganje radovednosti iz štirih učencev njegovega zavoda z mekovo mastjo.

Kako in kaj vse sta se razgovarjala g. ravnatelj in mlinar iz Hudičevega grabna, mi podrobno ni znano.

Ravnatelj je sestavil po Završnikovem obisku okrožnico, katero so prečitali profesorji v vseh gimnazijskih razredih. V ravnateljevem pismu je bil na kratko orisan obisk štirih dijakov (brez imen) v Hudičevem grabnu in srečanje s pametnim mlinarjem, ki bo postopal z vsakim mladoletnim študentom kakor je z nami, ki bomo pomnili njegove vrbove trte in naj bomo svarilen vzgled vsem drugim za bodočnost.

Okrožnica je bila sklenjena z odločno prepovedjo Hudičevega grabna in njegovega slapa za čas šole, ko nosi odgovornost za varnost življenja dijakov tudi vodstvo gimnazijskega zavoda.

Po tem razglasu je zvedela ne samo vsa gimnazija, ampak tudi širša celjska javnost o čudovitih učinkih mekove masti iz Hudičevega grabna.

Mi — mladoletna četvorica, ki smo pretrpeli zaradi radovednosti toliko bolečin, smo bili, komaj se nam je pozdravilo bičano telo, deležni še posmeha z obraza vsakega, ki nas je spoznal pri srečanju.

Na trgu

V davnih dneh že so naši predniki odviše pridelke svoje zemlje zamenjavali za druge potrebščine ali pa jih prodajali. Že pred davnimi tisoč leti so bili v večjih naselbinah določeni posebni prostori, na katerih so se pridelki in blago mogli zamenjavati in prodajati, kjer je bilo mogoče svobodno trgovati. Kmetovalec je prinesel svojo zelenjavo in žito in druge pridelke na trg, jih razstavil na tržnih tleh in jih ponujal. Staro pravilo je bilo, da vaščan, kmet ni smel svojih stvari in reči na trgu glasno ponujati; s kričavo reklamo so smeli ponujati svoje izdelke le obrtniki in trgovci. — In je še danes tako. Nikdar ni kmet za prodajanje na trgu plačal davka, ampak le malo pristojbino za prostor; obrtnik in trgovec mora plačati davek in prostor. Kmet se je svojih pravic in tudi svojih navad strogo držal in težko ga je bilo pripraviti, da bi tudi način prodajanja pridelkov spremenil. Spreminjali so se tržni predpisi in navade meščanov, ostala je zdrava kmečka stara navada.

Slika na levi: Kmetica na trgu v mestu Lokarno v Švici tehta prodane pridelke še na starodavni tehtnici. Tudi tam se kmečko ljudstvo drži starih običajev, čeprav je Švica najmodernejša dežela na svetu.

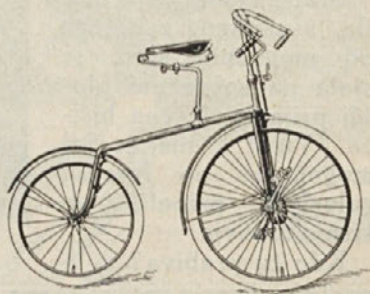

»Draisina« logarja Draisa

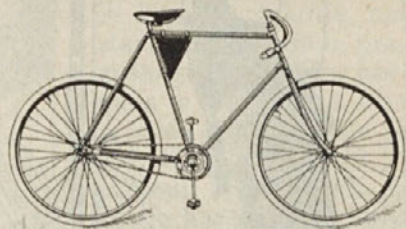
Kolesa

»Kolo« ali dvo-kolo (bicikl) je staro komaj — 110 let. — Leta 1816 je gozdar Karl Drais sestavil »tekalno« kolo, ki se je hitro udomačilo in dobilo tudi ime po svojem iznajditelju »draisina« (drezina — primerjaj vozilo pri želez-

nici). Nikdo ni takrat slutil, da bo iz tistega kolesa za tekanje postalo v sto letih obče prometno sredstvo in še, da bo iz tega »kolesa« nastal motor, ki se tudi vedno bolj uporablja. Dolgo, skoro celih 50 let so bila v uporabi tista prva kolesa, šele pred 40 leti so napravili kolesa tako, da jih je mogoče mehanično goniti. Najprvo so sestavili tri kolesa, spredaj eno, nekoliko večje, in zadaj dve. Pozneje je sprednje kolo bilo izredno visoko, zadnje pa malo in potrebna je bila že precejšnja izvežbanost onemu, kdor se je hotel na tistem kolesu voziti. — Po letu 1890 šele so se začela kolesa v današnji obliki razvijati in izpopolnjevati.

Kolo leta 1895

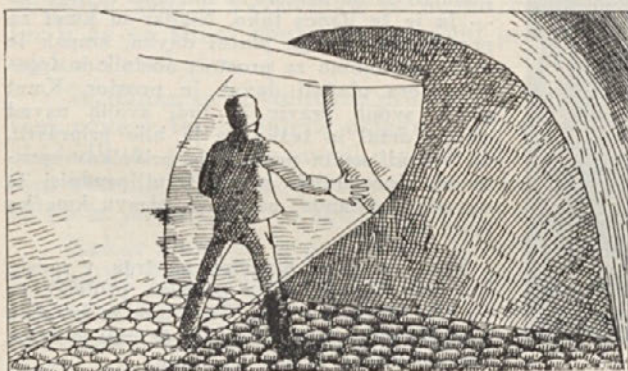
Kolo leta 1903

Rusticus:

Čudovito potovanje Martinca iz Podloma

Prižgal je poleno, ga navezal na vrv in spustil v globočino. Ni doseglo tal. Medla svetloba je obsevala mrzle stene. Zaman. Nikjer žive duše.

»Kaj sedaj?« je obupoval.

Zopet je stopil k steni z grbom ter udaril s pestjo tik pod krono.

In glej...!

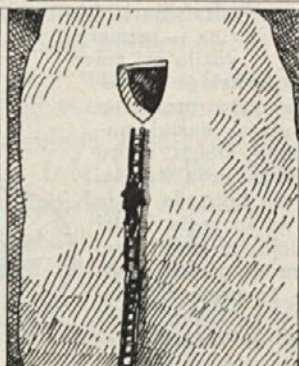
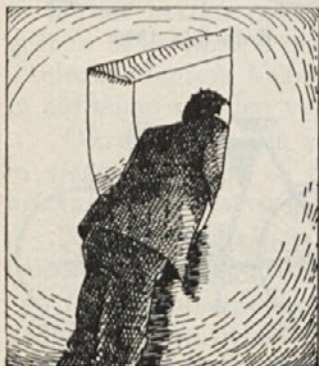
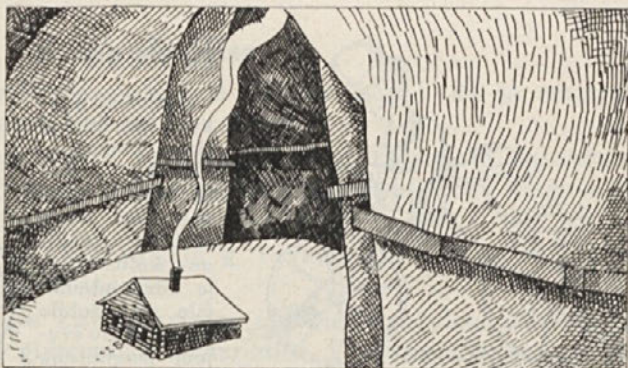
Grb s krono se je umaknil in naproti mu je zableščala žarka svetloba.

Ostrmel je. »Ali je mogoče...? Da je bil grb le spretno zakrito okno?«

Pogledal je v novo čudo...

Sredi skalnatega kotla, vse okrog zaprtega od mogočnih sten, je stala na zasneženi plošči prijazna lesena hišica. Vhod k njej je bil mogoč le po lesenih galerijah, pripetih ob strmo zidovje.

Kdo tu prebiva?

Roparji? Čarovnica iz pravljice? Bog ve! Prijazni dim ni kazal nič hudega.

Martinec se ni dolgo obotavljal. Povzpel se je na okno in splezal po lestvi, ki je vodila navzdol h galerijam. Stara je že bila in trhla. Prav nevljudno je škripala pod njim.

Držala pa ga je le in srečno je prilezel na tla in stopil na leseni hodnik.

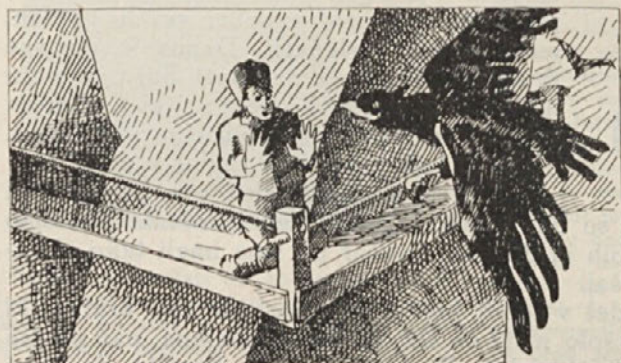
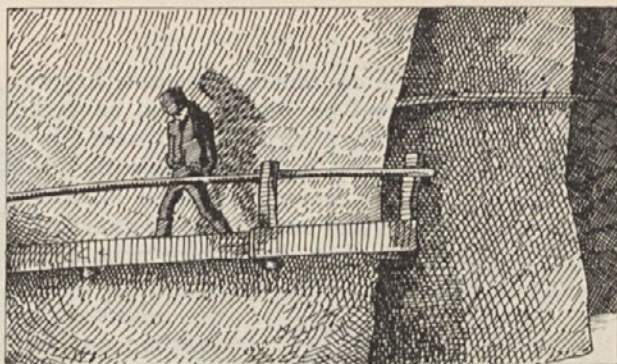
V božjem imenu! se je podal po njem naprej.

Ves zamišljen je koračil nad prepadi.

Kje je Žeja?

Ali ga bo našel?

Kaj ga še čaka?

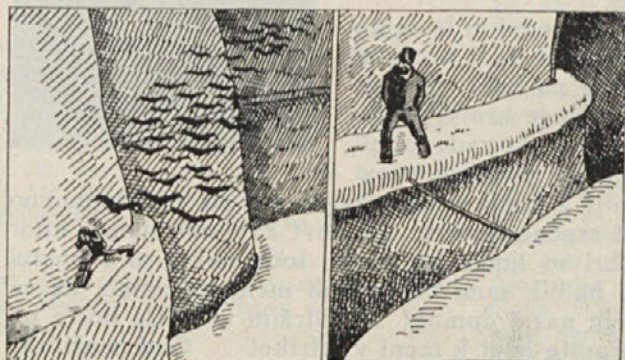
Mahal jo je vase za topljen in ni čutil bližnje nevarnosti.

Nenadoma pa ga je iz globokih misli predramilo močno prhutanje. Dvignil je glavo in — kriknil od groze...!

Okoli njega je krožila ogromna črna ptica — očitvidno z najgršimi nameni.

Martinec pa ni čakal, da bi ga prijela za čop las in odnesla nekam gori v stene, v svoje gnezdo — mladičem za hrano.

Jadrno je vzel pot pod noge in jo popihal. Za njim pa se je usula velika jata črnih ptic, ki so tako grozno kričale, da mu je kri ledenela.

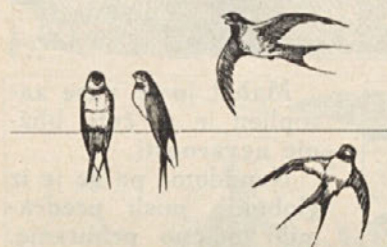
Tekel je, kar je mogel.

Istočasno pa je stal na skalni polici, kjer so se končale galerije, naš stari znanec Žeja in pre-mišljeval... Preko prepada je na planoto, kjer je stala kočica, vodila le vrv. Kako priti čez?

Mislil je in mislil, da so mu kar možgani škripali. (Dalje)

Izlet v svet!

Ptički so prileteli nazaj iz daljnih krajev, kjer sem jaz doma. Vi jim pravite lastavice, mi pa jim pravimo severnice. Prihajajo namreč doli v Afriko k nam od severa, prinašajo nam hlad. Pri vas pa ravno narobe. Prihajajo spomladi, od juga, prinašajo pa toploto. Kaj jih žene od vas k nam in od nas nazaj k vam? Kje so lastavice doma, nismo dolgo vedeli, jaz pa sedaj vem, videl sem, kako si gnezda delajo na vaših hišah. Vidim, kako jih sprejemate kot svoje stare prijateljice, kot nekaj hišni blagoslov. Pri vas so lastavice doma, k nam pa pridejo le na izlet!

Kakor lastavice, tako si tudi drugi želimo na izlet! Nekdaj tega ni bilo, vsak je tičal v svojem kotu doma, skrival se pred soncem, spal v senci ves božji dan, jedel in pil in lenaril. Danes je pa vse drugače! Vse hoče na izlet! Saj tudi meni niste nič zamerili, ko sem prišel k vam na izlet in se prav dobro počutim med vami. Tako je tudi prav, le na izlet v svet!

Solarji gredo na izlet, pravijo majniški izlet. Videl sem jih, kako so bili veseli. Porajal sem z njimi. Peš smo hodili ves božji dan po hribih in dolinah, zvečer pa smo imeli tako sključene noge, kakor kak vprašaj.

Na tem izletu sem videl v lepih Slovenskih goricah dva bratca, ki sta tudi hotela na izlet. V šolo nista še šla, sta še premajhna, pač pa sta se kar sama podala na majniški izlet. Pa nista šla peš, pravita, da to ni več moderno. Treba se je voziti. Očka ima sicer avto, toda tam nista še mojstra. Tudi konjička ima, pa ga hlapec za izlet ne da. Dvokolo je preveliko, da bi ga mogla gnati, noge so še prekratke. Ni ostalo drugega, kakor zagrabit samokolnico, ki je slonela za hlevom brezposelna. Jožek, močnejši, zagrabi za ročice, Drejče pa se spravi v voziček in hajdi na izlet v svet!

Videl pa sem tudi odrastle, kako radi hodijo na izlet. Ko sem se čudil, zakaj so zidali na vseh vrhovih cerkve, ko je vendar tako težko priti do njih, so mi rekli, da zaradi tega, da so bliže neba, in pa zaradi tega, da gredo na romanje, na pot, na izlet.

Po polju bela cesta gre, pa sedaj ni le cesta bela, tudi polje kraj nje, tako se kadi s ceste, ker drvi avto za avtom — vse na izlet! Križem kražem hite ljudje, da vidijo druge kraje, druga mesta. Kako jim to ugaja, kako so zadovoljni!

In vendar! Kakor lastavice poiščejo svoje lansko gnezdo, ko so se vrnile z izleta v svet, tako tudi mi vsi hrepenimo na izletu, da pridemo zopet srečno domov. Domov! Preljubo doma, kdor ga ima! Lepa je tujina, dobri so ljudje po svetu, toda nekaj ni v svetu, dóma ni! Kjerkoli boste vi hodili, sami boste tudi mene razumeli, da se poslavljam od vas in da grem nazaj domov! Ne zdržim več. Če boste pa kedaj imeli korajže, pa napravite izlet k meni v Afriko. **Črni možiček.**

Luna sije ...
(Boruška, Maribor)

Rešitev je poslati do 15. junija na naslov: Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška 1. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev ugank

v majski številki »Našega doma«

1. Črkovnica: 1—2 je: šmarnica.
2. Krstna imena: Ferdo, Viktor, Nande, Ožbald, Gregor, Matej, Roman — Finžgar.
3. Skopuh: Lakomnež da za denar dušo.
4. Šifrirana brzgojavka: Drevo se po sadu spozna.
5. Čevlji: Le čevlje sodi naj kopitar!
6. Morje: Slovansko vse si nekdanj bilo.

Prav so rešili: Franc Sodja (4), Anton Cesar (4), Jožef Sodja (4), Jožef Mlakar (4), Jug Franjo (5), Pečnik Angela (5), Jožef Makoter (4), Koren Ivan (5), Vivat Hinko (6), Weber Emerik (6), Krečič Boris (6), Rojic Mirko (6), Fefa iz Št. Jurja (4), Novak Joško (5), Tone iz Vojnika (4), Mariborski firbeci (6), Marjanka Blumer (4), Rudi iz Lotmerka (5).

Izžrebana sta bila: Anton Cesar, Jereka 2, p. Boh. Bistrica in Jug Franjo, Studenci pri Mariboru, odnosno Beograd.

Mojim ugankarjem. To vam je menda znano, da imamo v Mariboru, prav za

prav na Pobrežju prezidenta »Ober-joo«. No, ta možek, ki ima krizo včasih namalano na čelu, ali pa na nogah, mi prinese šestokrat zvrhan koš novic. »Vejte, kaj je novega,« tako začne, potem pa moram poslušati vse prigode, ki so se dogodile v mestu in na kilometre daleč iz mariborske okolice. Vsega pa vedno le ne pogrunta. Teža, kar se je zgodilo v prvi polovici maja, vam noben radion ni povedal. Torej, da ne boste preveč radovedni, vam zaupam, da je bila pri nas huda slana. Posledica se je pokazala koj drugi dan. Zmrznil je namreč ves kredit. — Ubogi kredit! Noč in dan si belim sedaj glavo, kje dobiti nadomestilo za kredit. Med vojsko so mesto kave imeli prazen želod in razne druge nadomestke, kaj bi naj nadomestilo kredit, pa ne vem ne jaz, še manj moja stara, pa tudi onale Fefa iz Št. Jurja najbrž tudi ne. Zato cenjeni ugankarji! Razpisujem anketo: tisti, ki bo poslal najboljšo odpomoč, dobi od moje stare — njene copate — in naš pobreški prezident mu bo odstopil krizo. — Vi - VE et Co: Saj sem vedel, da ste prava tropesna deteljica. Sicer ste me mislili ugnati, ko ste mi pred mesecem poslali ultimatum, pa Striček ni iz cunaj. Očitali ste mi korupcijo. Žal, da je nimam, ker so jo že pred leti vzeli v zakup gospodje od JNS, ki pa je tudi nikomur ne odstopijo, ker baje — nese. Ultimatum bi vam sicer vrnil, pa ko sem ga iskal, sem ugotovil, da ga je moja stara vzela s seboj, ko je šla na mednarodno kontrolo na Špansko. Kaj neki bo tam z njim počela, ne vem, morda bo ga poslala kot velesila gospodu Hitlerju, ali pa celo Stalinu. — Nekateri so bili radovedni, kako se godi moji stari na Španskem, ki pomaga vršiti mednarodno kontrolo. E, kaj bomo ugibali. Kontrola gor, kontrola dol, kdor ima denar, temu so vsa vrata odprta, tudi na Španskem. Za denar bo moja stara dvakrat zamižala na levo oko, na desno pa itak že od rojstva nič ne vidi. — Tone iz Kranja: Praviš, da si gorenjski fant. — Hm, kdo ve? Jaz pa pravim, da si mariborska srajca. Pa pustiva to. Ti bi rad vedel, kakšne žavbe pomagajo proti bolečinam, ki jih dobiš tako mimogrede na vasovanju. Hm, ko bi jaz to vedel! Ko pride moja stara domov, bom jo zaprosil, da pregleda svoje arcnije. Če bo kaj zate, Ti jih bom poslal telegrafiš; upam, da bo pomagalo. Do takrat pa se namaži spredaj in zadaj s tisto mažo, ki se ji pravi potrpljenje. Kakor vse kaže, si tudi Ti zajahal Pegaza, vsaj tako sem razbral iz Tvojega ganljivega pisma. Morda pa Te trka ta bolezen samo tako okrog polne lune. Če bi se tetki luni zahotelo imeti s Teboj spet kakega opravka, in bi Te recimo vzela v svoje kraljestvo — tedaj boš tam gotovo srečal

tudi »Požgančevega očeta«, tedaj jim reci, da Ti naj dajo tisti recept, s katerim se celijo — recimo srčne rane. Kajti prav to sem pogruntal, da imaš ranjeno srce. Požgančev očka, ki so izkušen mož in imajo nora leta že za sabo, bodo Ti zavili v škronicelj primerna zdravila — in med drugim boš našel tudi zaželeno žavbo — ki se ji pravi — pamet. Kar se pa tiče »Gčtanskih puobov« pa stvar ni tako nevarna. Striček ima bistré oči in še bolj hitre pete... in to je tudi nekaj vredno. Sicer pa naj nikdo ne misli, da je Striček boječ. Samo včasih je pamet boljša kot žamet. — Fefa: Saj pravim, z ženskami je križ. Radovednost pa taka. »Kam si dal svoj radion«? I, kam sem ga dal? V kotu stoji in, če ga navijem, hrešči in praska, da me je strah in groza, če je dobre volje pa žvižga, kot konjiška lukamatija. Kaj pametnega ne dobiš iz njega. Da se ljudje tepejo in da si včasih ženske skočijo v lase, to vendar nič ni novega. Da je imela »združena opozicija« kumferenco, tudi to je nekaj vsakdanjega. Saj so vendar kumference v modi. Če mi je doma dolgčas in me stara grdo gleda, pa rečem, grem na kumferenco, pa grem, kam — to pa je moja stvar. Sicer pa se bliža-

mo časom, ko bodo kisle kumarce prišle v veljavo. V času kislih kumarcev tudi novice niso kaj prida. Kdo bo pa delal novice, ko pa gre gospoda na »somerfriš«. Zato je najboljšé, da tudi pustim radion začasno pri miru. Če hočeš morda Ti poslušati koncert iz škripanja in hreščanja, žvižganja, ter stare čenče, evo, pridi k Ugankarskemu stričku, lepo ga poprosi, pa bo Radion Tvoj, vsaj za nekaj časa. — Hop — na koncu pisma sem opazil, še nekaj, namreč da pozdravljaš poleg Strička in gospoda Žreba tudi Črnega mačka. Morda pa se Ti je zareklo, hotela si menda reči Črnega možička. Na, Črni možiček — tega že imamo v naši častiti družbi, toda črnega mačka pa ne gleštamo. Čemu nam neki bo? Miši in podobnih domačih živali nimamo, da bi imeli črnega mačka kar tako pri hiši, to pa je predrag špas. Morda pa si mislila drugačnega mačka, mogoče tistega, ki ga ima včasih Tvoj Jaka? Veš, takih le mačkov pa Ugankarski striček ne mara, ker je abstinent, čeravno si ga zadnjič opisala kot pijančka. Poslušaj Fefa moj opomin! Pobjoljšaj se, isto velja tudi za vnegavega Jaka. — Vsem; Pristrčkane pozdravel Ugankarski striček.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR

ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE

EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE

KASKO — JAMSTVO — STEKLO

ZVONOVE — ŽIVLJENJE

KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari